

SVENSK MUSIKTIDNING

N:T 12.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Vasa 6 19.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 Sept. 1902.

Expedition: Kungstengsgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitrad.

22:a Årg.

Johan Svendsen.

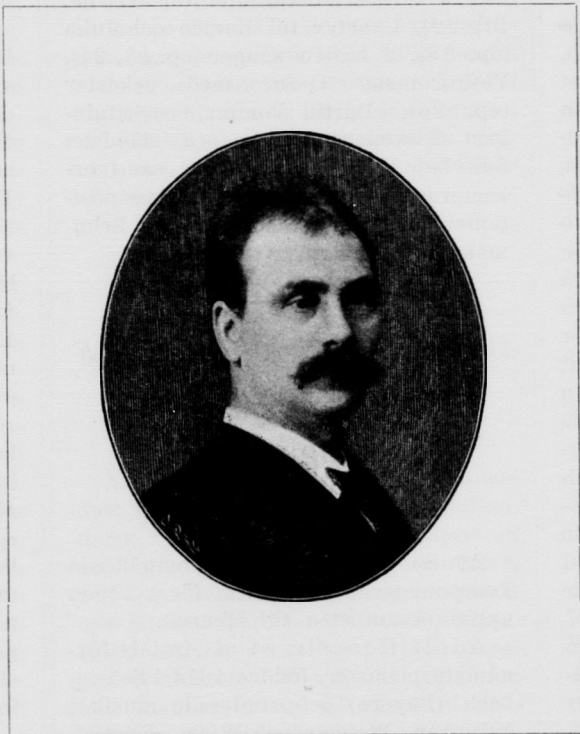
Nära tjugu år hafva förflutit sedan i denna tidning, n:o 9 år 1883, ett ungdomsporträtt af Johan Svendsen jämte en längre biografisk uppsats om honom var intagen. Anledningen därtill var då att den berömde norske tonsättaren hitväntades för att på k. operan dirigera konserter, upptagande hans egna kompositioner. Dessa konserter ägde också rum den 3 och 8 maj detta år, hvarvid å den första utfördes hans symfoni i D dur, orkestermålningen »Zorahayda», svenska folkvisor för stråkorkester samt Norsk Rhapsodie N:o 2; å den andra B dur-symfonien, »Kröningsmarsch», norska folkvisor för stråkorkester samt Rhapsodie N:o 3. Att flere af Svendsens kompositioner förut voro bekanta hos oss är naturligt. Så utförde Meissners kapell i Berns' salong 1873 D dur-symfonien, 1875 Kröningsmarsch och inledning till »Sigurd Slembe», 1876 violinkonsert-allegro, 1878 isländska melodier och Rhapsodie N:o 2, 1881 B dur-symfonien. Hofkapellet spelade 1881 hans Rhapsodie N:o 3, Heckmann och hofkapellister 1875 stråkkvartetten i A moll. Ej sällan har sedermera Svendsens namn stått på konsertprogrammen. Om hans förmåga såsom tonsättare yttrades här efter de ofvannämnda operakonserterna: »Man måste i sanning vara född orkestersjäl för att sedan Wagner, Berlioz och Saint-Saëns synas nästan ha uttömt alla tänkbara klang-

färger, kunna uppfinna nya sådana; detta har emellertid Svendsen gjort och särskildt i fråga om pizzicatiefekter åtstadkommit saker som förut varit ohörda.» Ingen nordisk tonsättare i vår tid — och få utländska — ha mera genialiskt behandlat orkestern, och beträffande musikalisk inspiration och uppfinning intager han ock ett första rum, med allt erkännande af Griegs och Sindigs stora musikaliska förtjänster, att nu särskildt tänka på hans norska landsmän och konstbröder.

En underrättelse om att Svendsen ämnar begagna ett par veckors tjänstledighet för att ånyo konserter i vår hufvudstad har nu gifvit oss anled-

ning att meddela hans porträtt från en senare tid och äfven några biografiska notiser.

Johan Severin Svendsen är född den 30 sept. 1840 i Kristiania. Sin första musikundervisning erhöll han af fadern, musikläraren Guldbland Svendsen, som var regementsmusiker. Redan som liten gosse började han blåsa flöjt och klarinett samt spela violin, som sedan blef hans hufvudinstrument. I sitt elfte år skref han sina första violinkompositioner, hvilka efterföljdes af saker för orkester, marscher och danser, som gjorde rätt stor lycka. Den liflige gossen hade emellertid fått smak för militärlifvet och vid 15 års ålder inträdde han sålunda i jägarkårens led såsom värfvad soldat. Musiken lockade dock ännu mer, och han anställdes då som regementsmusiker och drog som sådan omkring med sin violin, spelande än i teaterorkestern, än på danstillställningar o. s. v. Sedan han allt mer förkofrat sig i violinspelet och förskaffat sig en repertoar drog han, 21 år gammal, ut i världen, först till Sverige, sedan till Nordtyskland, konserterande med god framgång. Under sina vandringar kom han till Lybeck, men hans ekonomiska ställning var så blygsam att målet för vinnande af det efterlängtrade konstnärsskapet syntes honom allt svårare att uppnå. Då gjorde han bekantskap med den gamle människovännen konsul Leche, som lämnade honom hjälp och lyckades förskaffa honom ett rikligt stipendium under flera år af konung Carl XV, hufvudsakligen för hans utbildning till violinvirtuos. Ett nerv-

Johan Svendsen.

lidande i handen nödgade honom emellertid att lägga undan violinen och han begaf sig då för musikstudier till Leipzig. Dit hade han före sig sändt bl. a. en »Kapolis för orkester», som väckte konservatorielärarnes uppmärksamhet, och då Svendsen 1863 gjorde sitt intåg i Leipzig, var han redan hemmastadd i instrumentationens svåra konst. Hvad han nu behöfde var att sätta sig in i den orkestrala tekniken, musikteori och kompositionskonst och han fick nu till lärare Hauptmann, David, Richter och Reinecke. Hans taljande och personliga älskvardhet gjorde honom snart till favorit både hos kamrater och lärare. Svendsen lämnade konservatoriet 1867, gjorde därefter en resa till Danmark, Färöarna och Island samt återkom på hösten till Norge, där han gaf två stora konserter och vann mycket erkännande. Emot julen begaf han sig åter till Leipzig, men hågen dref honom till Paris, dit han reste 1868. Som musiker verkade han här dels i orkestern vid de s. k. »Concert-Musard», dels vid Odéon-teatern. Af sin vän Saint-Saëns blef han introducerad hos baron Erlanger, hvarigenom han fick tillfälle att göra många intressanta bekantskaper inom konstvärlden och hade äfven en god vän i sin landsman, dåvarande legationssekreteraren Fr. Due, som blef hans elev i kompositionslära. Det var just då Kristina Nilssons och Pattis glansperiod, Faure dominerade på Stora operan och Pachelobts konserter stodo i högsta flor. Mycket komponerade han ej vid denna tid, från hvilken hans förnämsta verk är violinkonserten i A-dur, op. 6.

Vid fransk-tyska krigets utbrott lämnade han Paris 1870 på uppmaning från Leipzig, där det erbjöds honom att leda Enterpe-konserterna, hvilka emellertid till följd af kriget blefvo inställda. I ersättning fick han under säsongen 1870—71 i Gewandhaus själf dirigera sin D-dur-symfoni, som mottogs med stort bifall. I Leipzig blef han förlovad med en amerikanska, hvarför han 1871 begaf sig till Amerika, där de gifte sig. På hösten återvände han till Leipzig och blef nu efter krigets slut dirigent för Enterpe-konserterna under ett år. Sommaren därpå slog sig Svendsen ned i Bayreuth där han fick tillfälle att dagligen umgås med Richard Wagner, med hvars kompositioner och ideer han då fick göra grundlig bekantskap. Hösten därpå återvände han till fädernestaden, där han med glädje mottogs af musikens vänner och tillsammans med Grieg 1872—77 upprätthöll det högre musiklifvet, då under Griegs auspicier Kristiania »Musikförening» stiftades hvars konserter han dirigerade omväxlande med Grieg. Under denna tid verkade Svendsen äfven såsom lärare i musikteori, en-

semblespel m. m. År 1877 begaf han sig åter ut i världen, först till Leipzig, sedan till Rom, där han tillbragte vintern, och vidare till London och Paris, men enligt löfte återvände han 1880 till Kristiania, där han återtog sin verksamhet som Musikföreningens dirigent, hvilken befattning han innehade till dess han 1883 blef kallad till hofkapellmästare i Köpenhamn, en befattning som han ännu innehar. Där dirigerar han också hvarje vinter 3 »Filharmoniska» konserter. Svendsen är ock en utmärkt dirigent, såsom han visade oss vid sina konserter här 1883 och senast vid den stora musikfesten vid utställningen 1897 då hans D-dur-symfoni utfördes under hans egen ledning. På en af de mindre konserterna spelades då ock hans Stråk-kvintett op. 5 af Neruda-kvartetten. Följande år ledde han flere af sina orkesterverk vid musikfesten i Bergen sommaren 1898. Vi hoppas att ryktet om Svendsens snara hitkomst och konserterande skall besanna sig.

Svendsens kompositioner äro mera snillrika och framstående än talrika. I tryck ha utkommit följande: 2 Stråkkvartetter (op. 1 och 20), Mansköror (op. 2), Stråkkvintett (op. 3), 2 Symfonier (D-dur, op. 4 och B-dur, op. 15), Stråk-kvintett (op. 5), Violinkonsert (op. 6), Violoncellkonsert (op. 7), Orkesterinledning till Björnsons »Sigurd Slembe» (op. 8), »Karneval i Paris» för orkester (op. 9), Sörgmarsch öfver kon. Carl XV (op. 10), »Zorahayda», orkesterlegend (op. 11), Festpolonäs för orkester (op. 12), Kröningsmarsch för kon. Oscar II (op. 13), »Nordisk karneval» för orkester (op. 14), Humoristisk marsch (op. 16), 4 norska Rhapsodier (op. 17, 19, 21, 22), Uvertyr till Romeo och Julia (op. 18), 2 häften sånger (op. 23, 24), Violinromans G-dur med orkester (op. 26). Därtill komma bearbetningar af svenska, norska och isländska folkvisor för stråkorkester samt orkesterarrangement af pianokompositioner af Bach, Schubert och Schumann.

Något om pianistisk salongsmusik.

II.

Af de i förra numret omnämnda komponisterna må vi nu först vända uppmärksamheten till Henselt.

Adolf Henselt en af sin tids förnämsta pianister, föddes 1814 i Schwabach (Bayern) och studerade musik i München, Weimar och Wien. Kort efter sin första konsertresa, med Berlin såsom egentliga målet, slog han sig ned

i Petersburg, där han blef mycket uppburen vid hofvet och hade en inflytelserik ställning, bl. a. såsom inspektör för musikundervisningen i ryska rikets alla flickpensioner. Han dog 1889 i Warmbrunn (Schlesien).*

Henselt har endast med ett fåtal verk trädt fram för offentligheten; hans fantasi var ganska begränsad. Då Rob. Schumann yttrade sin förtyusning öfver Henselts förstlingsverk, hoppades han likasom alla musikvänner på en rik utveckling af hans skapareförmåga, men en sådan inträffade icke. Något nytt till form eller innehåll har han ej frambragt. Beaktansvärda äro hans samlingar af *Etyder*: op. 2, *Etudes de salon* op. 5 och op. 13; vidare *Poème d'amour* op. 3, *Frühlingslied* op. 15, *Impromptu* op. 17, *Ballade* op. 31 samt *Pianokonsert* F moll, op. 16. Utom pianokonserten, som ännu någon gång spelas å konserter, är etyden »*Si oiseau j'étais*» (op. 2 n:o 6) mest bekant af Henselts kompositioner, äfvenså de mera lättspelade *Liebeslied* och *Romance* (op. 18). Andra af hans pianokompositioner som kunna påpekas äro »*Verlorene Heimat*», »*Entschwendenes Glück*», »*Danklied nach dem Sturm*», »*Eroica*», »*Ave Maria*» och »*Nächtlicher Geisterzug*». Henselts tonsättningar (39 verk med opus-tal, 15 utan) karaktäriseras i allmänhet af en poetisk, vekt melodisk stämning.

Ännu mera produktiv och känd än Henselt är Stephen Heller, som i den mindre konstformen röjer stor begåfning, rik på musikaliska idéer och skön melodisk uppfinning. Allbekanta äro hans vackra *Etyder* i progressiv följd utgörande op. 125, 47, 46, 45, 90 och 16. Andra häftet af op. 47 skref han 1848 i Paris under februarirevolutionens kanondunder.

Stephen Heller, föddes 1813 i Pest och dog 1888 i Paris, där han var bosatt sedan 1848 undantagandes en vistelse i London efter Paris-revolutionen. Efter åtskilliga konsertresor i Tyskland sjuknade han 1830 i Hamburg och lefde där till dess han slog sig ned i Paris. Här var han såsom konsertgiffvare och lärare mycket värderad och förtrolig med berömdheter sådana som Chopin, Liszt, Berlioz m. fl. Hans kompositioner uppgå till mer än 150. Om också dessa från ungefär op. 78 visa honom såsom fullmogen musiker, så innehåller dock redan op. 29 *La chasse*, ett briljant och på sin tid mycket berömdt stycke, konstnärens alla framstående egenskaper. Vid omnämmandet af Hellers kompositioner lämna vi åsido hans talrika transkriptioner och bearbetningar, af hvilka senare dock må påpekas hans ypperliga behandling af sluttemat i Mendelssohns italienska symfoni, denna bearbetning utgifven under

* Henselts biografi med porträtt är införd i Svensk Musiktidning 1889 n:o 17

titeln *Saltarello*, op. 77. Nära efter denna i opustal framträdde hans utmärkta salongsstycken op. 78 och 80 *Promenades d'un solitaire* (Spaziergänge eines Einsamen) 2 häften och *Nuits blanches* (Blumen-Frucht, und Dornenstücke, op. 82, 3 häften, till hvilkasluta sig den likaså utmärkta samlingen *Im Walde* op. 86, 128 och 136. Dessa tre häften afslutas med en final, en återblick eller epilog, som förlämnar dem en viss samhörighet och enhetlig afrundning. Alla dessa vackra salongsstycken, att rekommendera såsom bidrag till bildandet af ädel smak, äro af medelsvår beskaffenhet och sålunda lämpliga för något försigkomna pianospelare. Hellers stycken äro i allmänhet icke svårspelade. Bland hans öfriga pianokompositioner — och det är utslutande sådana han utgifvit — ha vi ytterligare att nämna *Traumbilder* op. 79, *Wanderstunden* (op. 80), *Préludierna* op. 81 (de mest bekanta) och op. 117 samt de täcka *Préludes, composées pour Mlle Lilli* op. 119, *Tarantellen* op. 85, *Notenbuch für Klein und Gross* op. 138. Af Hellers Sonater, op. 9, 65, 88, 143, äro i synnerhet de tre sistnämnda värdefulla. En talrik grupp af hans kompositioner bilda hans *Danser*, bland hvilken Vals op. 145, från hans sista tid, kan framhållas. Andra tonsättningar af värde äro *Sérénad* op. 56, *Capriccio* op. 63, *Scherzo fantastique* op. 57, *Canzonetta* op. 60, *Drei Stücke* op. 121, *Fliegende Blätter* op. 123, *Drei Ouverturen* op. 126, *Voyage autour de ma chambre* op. 140.

Heller lefde mycket för sig själf och drog sig snart undan offentligheten. År 1862 uppträdde han dock med sin vän pianisten Charles Hallé (Wilma Nerudas man) i England och gjorde lycka på deras gemensamma konserter. Hans ekonomi kom emellertid på kläna fötter, så att då han var 72 år en offentlig penninginsamling gjordes för den behöfvande konstnären*.

En af de mest begåfvade lyriska komponister af de här i fråga varande är Adolf Jensen, hvars sånger äro väl kända och i skönhet komma nära de bästa af Rob. Schumann och Rob. Franz. Hans pianokompositioner intaga också ett framstående rum.

Adolf Jensen föddes d. 12 jan. 1837 i Königsberg och dog efter långvarigt bröstlidande 23 jan. 1879 i Baden-Baden. Hufvudsakligen autodidakt hade han endast under två år idkat musikstudier hos Ehlert och Marburg. År 1856 lefde han såsom musiklärare i Ryssland, öfvertog följande år kapellmästaretjänsten i Posen och begaf sig 1858 till Köpenhamn, dit lockad af sina sympatier för Gade, hans musikaliska själsfrände. Till

Königsberg återkom han 1860, där han snart vann anseende såsom lärare och komponist. 1866—68 verkade han i Berlin såsom lärare vid Tausigs skola för det högre pianospelet. För sjuklighet drog han sig undan till Dresden och 1870 till Graz samt slutligen till Baden-Baden.

Af Jensens pianosaker — endast dem ha vi nu att betrakta — visa redan titlarna på de tidigaste anslutningar till Rob. Schumann. Så op. 2 *Innere Stimmen*, op. 7 *Phantasiestücke*, op. 8 *Romantische Studien*. Jensens musik är emellertid dock lika själfständig som fin. Särskildt i de 17 nummer, som utgöra dessa »romantiska» studier finner man åtskilligt vackert; bekant är hans intagande »Träumerei» (n:r 8). Ett annat melodiskt fängslande stycke är »*Berceuse*» (op. 12). I motsats till den i de nämnda verken härskande veka stämningen visar komponisten i op. 20 *Impromptus* manlig kraft och en eldig natur. *Sonaten* op. 25 är ett fint, tekniskt svårt verk, hos hvilket man spårar inflytande af Schumann och Brahms, åt hvilken senare den är tillägnad.

Intressanta och värdefulla äro hans *Idyllen* (op. 43) och *Erotiken* (op. 44), den första samlingen fyrhändig men äfven i bearbetning för två händer. Nära dessa står den vackra bröllopsmusiken: *Hochzeitsmusik* (op. 45), äfvenledes fyrhändig, likasom *Erinnerungen* (op. 48). Glädje af naturen och dess skönheter klingar emot oss i häftena *Wanderbilder* (op. 17) och i de karaktäristiska *Ländler aus Berchtesgaden* (op. 46). En praktig, frisk stämningsbild är *Waldidyll*, ett scherzo i B-dur (op. 47). Af särskildt pedagogiskt värde äro de tre häftena *Etuden* (op. 32), af hvilka hvar och en är en innehållsrik liten skiss af finaste arbete, smakfull och välljudande.

Jensens pianokompositioner äro väl förtjänta af allmän spridning; studiet af dem skänker stor musikalisk njutning och befördrar utbildning af teknik och god smak.

Musikbref från Tyskland.

I.

Berlin Maj—Juni.

Af Berlins hofteater spelas nu endast å den nya, i Krolls f. d. etablissement. Där härska under sommaren uteslutande de glada sånggudinnorna, och den numera synnerligen omfattande operetrepertoaren — då man för omkring ett par år sedan började experimentera inom denna dittills nya genre, höll man sig ännu till några af densammast mästerverk, såsom »*Läderlappen*», »*Madame Angots dotter*» och »*Mikadon*» — upprätthålles under perso-

nalens ferier af Centralteaterns rutinerade ensemble, bland hvars förmågor i främsta rummet må nämnas den lilla, intagande divan Mia Werber, särdeles lyckad i titelpartiet i »*Dockan*» samt som Fiametta i »*Boccaccio*». Den enda nyheten, »*The Silver Slipper*» med musik af Lisley Stuart är en klen efterapning af den engelska groteskoperetten, som åtminstone har att uppvisa två verkligt lyckade alster, »*Mikadon*» och »*Geishan*». Handlingen, hvilken affischen, väl till ursäkt för textens otroliga naivitet, betecknar som fantastisk, är ej mindre svag än musiken, som allenast företer minimala spår af melodios uppfinningsförmåga, men så mycket mer talrika plagiat. Det hela står ungefärligen på utstyrsel-pjesernas i »*Wintergarten*» eller Apollo-teaterns nivå och passar ej ens under flaggen af ett gästspel in i ramen af en kgl. scen.

En så mycket mera glädjande företeelse är den Offenbach-cykel, som pågår i ett litet bredvid den nya hofteatern i modern »*Überbretttheaterstil*» inredt »*Liederspielhaus*», hvarest af mästarens talrika, tyvärr nästan i glömska fallna, men i all sin naiva enkelhet så intagande och af friska melodier flödande enakt-stycken från hans tidigare period hittills uppförts »*Apotheker und Friseur*», »*Fritzchen und Lieschen*», »*Paimpol und Périnette*», »*Die Savoyarden*», »*Die Zaubergeige*», m. fl. Utförandet af från skilda håll samlade förmågor och under kapellmästaren Erbens musikaliska ledning — med pianoackompagnemang — är förtjänstfullt. Då emellertid flertalet af dessa verk äro ursprungligen komponerade för orkester, är saknaden af en sådan att beklaga. Skillnaden härutinnan gjorde sig på ett slående sätt gällande, då undertecknad ej långt därefter på kurteatern i Hamburg hörde »*Verlobung bei Lanterne*» såsom fyllnadspjes till en soaré af den på höjden af sin konst stående franska chansonett-divan Yvette Guilbert.

I Berlins Metropolteater — under vintrarne vanligen apterad till en varietés scen af finaste slag — har man sedan sommarens början haft den efter sin ledare uppkallade *Mowitz*-operan, hvars enda egentliga glanspunkter utgjorts af den för öfrigt numera ej långt ifrån »*utsjungne*» hjältetenoren Heinrich Bötels samt den här synnerligen uppburna, och såväl musikaliskt som dramatiskt särdeles framstående italienska primadonnan Franceschina Prevostigästspl, hvaremot operetten f. n. dominerar i den ej mindre eleganta »*Theater des Westens*», hvilken under säsongen har att bjuda på ganska goda operaföreställningar, under medverkan senast af den sedan gammalt i Stockholm bekanta Lilli Lehmann och Franz Navál, en förträfflig lyrisk tenor, lika välkänd för sin an-

* Svensk Musiktidning 1887 n:o 11 innehåller en utförligare Hellerbiografi med porträtt.

ställning vid härv. kgl. opera som sedermera en firad medlem af Wiens hofteatrar.

II.

»Mästersångarne» å »Prinzregent-theatern» i München.

Enär den, som ej i tid skaffat sig plats till de nu pågående Bayreuth-spelen, får afstå därifrån, då »allt är utsåldt,» och för öfrigt från »Frau Cosimas» sida något vidare tillmötesgående mot pressens representanter ej är att förvänta, kan undert. från det hållet endast förmåla, att bemälda dam hos bayerska regeringen nyligen framställt klagan mot härvarande hofteaterintendent för »oloflig konkurrens» på grund af att densamme förekommit henne i engagerandet af Tysklands förnämsta sångartister till nästa festspelsäsong! Den cykel af 20 Wagner-föreställningar, i likhet med förra året omfattande »Mästersångarne», »Tristan och Isolde», »Tannhäuser» och »Lohengrin», hvilka Ernst von Possart anordnat med München-hofteatrarnes för tillfället väsentligt förstärkta musikaliska ensemble för tiden 9 aug. — 12 sept., hafva förstnämnda dag tagit sin början i den nya Prinzregent-teatern. Denna mönsterseen har redan för omkr. ett år sedan vid tidpunkten för dess öppnande mera ingående beskrifvits i en undert:s korrespondens till Svensk Musiktidning, hvarför nu allenast må nämnas, att akustiken betydligt vunnit genom orkesterrummets ombyggnad och borttagandet af de visserligen i och för sig särdeles vackra marmorstatyerna af musikens och dramats heroer, som ersatts med rökelsekar i antik stil. Possarts nyaste regie-konststycke utom scenen är omskapandet af platsen för den första året väl primitiva »Garten» till en sannskyldig Armidas trollträdgård med springvatten etc., hvarest publiken har tillfälle att lustvandra under de nu till $\frac{3}{4}$ timme förlängda mellanakterna.

Till uppförande vid första föreställningen kom det verk, hvilket, en gång synnerligen förkättradt och försmädat, för 34 år sedan f. f. g. här uppfördes och nu blifvit en så betydelsefull märkest i inom den tyska konsten: »Die Meistersinger». Det härliga musikdramats återgifvande ådagalade på det tydligaste förevarande festspels konstnärliga berättigande, med hänsyn till deras uppgift att göra hvad som en gång räknades för »famtidsmusik» till verklig nutidskonst. På detta lofvärda företag var mycket hängifvet arbete nedlagdt, och resultatet var i det hela särdeles tillfredsställande, å solisternas sida i främsta rummet hos Hans Sachs' och Walther von Stoltzings representanter, hrr Feinhals och Knote. Geis återgaf Beckmesser utmärkt i dramatiskt hänseende och, försåvidt röstmaterialet

förlår, äfven i fråga om det musikaliska föredraget. Endast två främmande artister medverkade denna gång, hr Reiss, en tilltalande David, och frk. Scheff, som med sin intagande apparition och ej mindre vackra stämma lofvar att blifva en fullt acceptabel Eva, då hon förvärfvat större säkerhet.

Körer och orkester, betydligt förstärkta, uppnådde klangverknningar af sällsynt skönhet under Zumpes mästerliga ledning. Hvad slutligen beträffar de stora folkscenerna, hvilka, som bekant utgöra sannskyldiga praktprof på Possarts storartade regiekonst, så gå de, om möjligt, med ännu mera »glans» än förut, särskildt pryglscenen i slutet af andra akten samt senare afdelningen af den tredje, hvar till talrika stumma solokrafter af hofteaterns dramatiska personal lånat sin medverkan.

I den fullsatta salongen märktes, förutom åtskilliga prinsar af bayerska konungahuset, diktaren Richard Voss och intendenten för hofteatern i Schwerin, frih. von Ledebur. Publikken hyllade »Mästersångarne» med entusiastiska applåder, hvilka emellertid, liksom i Bayreuth, ej hörsammades.

På måndagen gafs den andra föreställningen, en repris af »Mästersångarne», hvilken särdeles lyckligt utmärkte sig för karaktäristisk betoning af det dramatiska elementet. Den älskligahumor, som, utstrålade från Hans Sachs, denna Wagners mästenskapelse, fyller det hela, kom här med sällspord tydlighet till uttryck.

Ifrågavarande föreställning förenade bland de medverkande i hufvudpartierna tre första rangens krafter från Wiens hofopera: hrr Reichmann och Slezak samt fru Förster-Lauterer. Den berömde barytonisten Theodor Reichmanns Hans Sachs, i högsta måtto själf full på samma gång som älskvärdt gemytlig, är en af hans mest fulländade sceniska skapelser. Leo Slezak är en ung, ännu jämförelsevis okänd musikstorhet; han är född i Mähren år 1875 och har förut tillhört kgl. teatrarne i Berlin. Redan kroppsligen sedt, är han af utomordentligt imposanta dimensioner. Icke i fullt så hög grad hans tenor, som, ehuru af starkt barytonal färg, likväl utan ansträngning uppnår den riktiga höjden, men timbren och sängsättet verka mindre tilltalande i jämförelse med den ljusa, äkta tenorklangen hos hans närmaste föregångare i partiet. I ett hänseende torde han öfverträffa andra Stoltzings representanter, nämligen genom föredragets och spelets naturlighet och charm, hvarutinnan dessa i allmänhet stela och alltför stolta riddare hafva åtskilligt att lära af denne slaviske jätteyngling, hvilken väl ännu så länge åtminstone från musikalisk synpunkt

bör hänföras under rubriken natur-sångare. Om fru Förster Lauterers dramatiska framställning kan sägas detsamma som i fråga om denne hennes Wiener-kollega: hon var en den mest intagande »Evchen», genom hvars naiva, rent af barnsligt oskyldiga spel det hos alla Wagners »älskarinnor», med undantag af Elisabeth, så hastiga hängifvandet åt mannen verkar mindre stötande. Hon behärskar dessutom förträffligt sin fylliga, veka och klangfulla sopran.

Med hänsyn till röstmaterialet öfverlägsen Geis' Beckmesser, öfverdrifver hr Nebe från Berlins hofopera väl mycket sitt spel genom den höga grad af gallisk skärpa han inlägger hos den i och för sig så starkt karrikerade stadsskrifvaren. Hr Reiss lyckades äfven musikaliskt denna gång vida bättre än förut, och hans ungdomsfriske David, fri från de öfverdrifter, hvartill rollen så ofta förleder, torde vara rent af mönstergiltig.

III.

Den första serien af den i kronologisk följd — efter deras tillkomst — fortlöpnade cykeln af Wagner-operor avslutades med »Lohengrin», tolkad af hrr Knote och Feinhals samt damerna Förster-Lauterer och Fremstad.* Därjämte uppfördes »Tristan und Isolde», för hvars återgifvande här vi redan förra året lämnade en redogörelse. Rollbesättningen var denna gång i det hela densamma med undantag af det manliga titelpartiet, som nu kreerades af danske hjältetenoren Einar Forchhammer från hofteatern i Dresden, hvilken rönt varmt erkännande, om han ock ej har fullt tillräckliga yttre förutsättningar för sin kolossala uppgift.

Senaste Tannhäuser-föreställningen utmärkte sig i främsta rummet för sin utomordentligt storartade »mise-en-scène», särskildt i första aktens Venusgrotte-tablå, som, i den s. k. Pariser-bearbetningen, framställdes med en väl, förutom i Bayreuth, hittills ej uppnådd fulländning. I Tannhäusers och Wolframs roller gasterade hrr Slezak och Reichmann, af hvilka den förre här på det mest glänsande sätt bekräftade vårt omdöme om honom i dramatiskt hänseende såsom Stolzinger, men hvars musikaliska tolkning af den så ansträngande tredje akten dessvärre lämnade betydligt öfrigt att önska. Den senare behärskar i fråga om sången ej så som förr sitt i förevarande opera i så hög grad melodiska parti. Elisabeth hade i Bertha Morena en i allo utmärkt representant.

* Denna vår talangfulla landsmaninna har undertecknad jämväl redan i sin München-korresp. för ett år sedan presenterat för tidningens läsare.

Senaste musik-säsongen i Dresden.

I.

Från kungl. hofoperan.

Af G. W.

De nya operor som gifvits under denna säsong ha varit ovanligt intressanta. Den första nyheten »Der Polnische Jude» af Carl Weiss är ett betydande verk. Utförandet af det hela var imponant. I de förnämsta partierna utmärkte sig särskildt herrar Rains och Scheidemantel. Premiären ägde rum den 7 sept. 1901 och jämnt en månad senare följde Buongiorno »Mädchenherz». Uti Italien har Buongiorno ett stort anseende, men är i Tyskland mindre bekant ännu. Musiken är intagande och melodios; handlingen intressant. Några förkortningar äro med stor fackkännedom gjorda af greffe Seebach själf. Fru Wedekind glänste i hvarje afseende i det yppiga koloraturpartiet och äfven i dramatiskt afseende var hennes utförande fulländadt. Öfver de sedan följande nyheterna: Strauss' »Feuersnoth» och Georg Pittrichs balett »Pechvogel und Lachtaube» med text af Karl Scheidemantel har jag redan skrivit ett utförligt referat, äfvensom öfver »Hoffmans äfventyr», som trots de soliga koloraturpartier ännu förmår draga fulla hus. De senare gångerna den gifvits har i st. för fru Wedekind, som sjungit de tre partierna, den unga fröken Abendroth uppträtt i första akten med mycket bifall.

Hennes röst är behaglig och koloraturen högt uppdrifven. Den unga damen är en syster till den bekanta koloratursångerskan Irene Abendroth. I »Corneilles klockor», som är präktigt uppsatt, excellerar fru Wedekind och måste vanligen bissera åtskilligt. Fröken Nast är en förtjusande Germaine. Henri sjunges omväxlande af hrr Scheidemantel och Geisler. Beträffande hr Scheidemantel, kan jag konstatera, att han alls icke ämnar afgå från scenen och att greffe Seebach ej gjort hr Lejdström något som helst engagementsanbud. När Scheidemantel, som i s. k. spelpartier är lika framstående som i »Helden»-partier afstår något parti, så är redan hr Geisler från Breslau sedan ett år bestämd för dylika roller. Geisler har mycken speltalang och rutin.

Af nyare baletter har endast utom Pittrichs' gifvits »Auf dem Maskenball» af August Berger. På Tysklands liksom andra utlandets stora scener intaga baletterna, som bekant, ett framstående rum och äro ofta ytterst praktfullt uppsatta. Herr Berger, som med framgång verkar här såsom balettmästare efter att förut ha varit engagerad i Paris, Italien och Prag, är en utmärkt solist och nog-

grann instruktör. »På maskeradballen» är ett s. k. Tanzdivertissement i nio afdelningar. I det hela charmant! Mest anslående nummer äro bl. a. N:o 2 »Scottish Highland fling», N:o 5 Pas de deux, dansad af hr Rothe och den nyengagerade fröken Zanini, en charmant dansös, som dock har en svår plats att fylla, efter den ovanligt graciösa Grimaldi, den förutvarande prima ballerinan. Denna var äfven i dramatiskt afseende högt begåfvad och sjöng till och med »Esmaralda» i »Verkaufte Braut» med enorm succés. N:o 8 »L'enfantillage» är också ett så förtjusande nummer, att inropningarna ej tystna innan det dansas ännu en gång.

Af äldre operor gafs nyligen Lortzings »Wildschütz», där hr Geisler vann bifall. ehuru ny i rollen, efter Scheidemantel. Hr Brags »Schulmeister Baculus» är en af hans bästa partier och han var föremål för lifligt bifall samt en mängd inropningar. Den 14 var premiär af Alfred Stelzners nya 3-akts-opera »Rübezahl» och därmed avslutas denna säsongs nyheter.

(Forts.)

Musikpress och Litteratur.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, 2 händer:

»En te 'tā samme slag». Nutida Fryksdalsdans N:o 2. Schottisch (Pas de quatre) af E. Willners. Pris 50 öre.

Titelbladet till detta dansstycke tillkännagifver att det »som Da Caponummer med stormande bifall spelats af kgl. Värmlands Regementes musikår». Piano-arrangementet hör man också spelas öfverallt, hvaraf man finner att denna »Fryksdalsdans» vunnit en ovanlig popularitet, hvilken den ock förtjänar genom sin friska, lifvande melodi.

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig har utkommit:

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft. Jahrgang III.

Heft. 8. Innehåll: T. Bandmann (Hamburg): Zur Lehre der Tonbildung auf dem Klavier! W. Barclay Squire (London): Three forgotten Waltzes by Schubert; Frans X. Arens (Newyork): The vocal Method of Julius Hey. — Musikaufführungen. Vorlesungen über Musik etc. (Se Sv. Musikt. N:o 1) — Heft. 9. Innehåll: Friedr. Schmidt (Sangerhausen): Vier angefundene Originalbriefe von Joh. Seb. Bach von 1736 und 1738; L. Daurial (Paris): La music à Paris. — Musikaufführungen etc.; — Heft. 10. Innehåll:

Julien Tiersot (Paris): La Symphonie en France; Musikaufführungen etc.; Heft. 11. Aug. Innehåll: Oskar Fleischer (Berlin): Napoleon Bonapartes Musikpolitik; F. Gilbert Webb (London): Regarding Musical Criticism; J. G. Prod'homme (Paris): Une lettre inédite de Hector Berlioz. Nachrichten etc.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. 20, 31 MOZART: *Trollflöjten* (Nattens drottning, Pamina, Papagena: fru ar Östberg; Hellström, frk. Svärdröm; Tamino, Sarastro, Papageno: hrr Malm, Sellergren, Mandahl) — 21 WAGNER: *Lohengrin* (Elsa, Ortrud: frk. Lykseth, fru Jungstedt; Lohengrin, Telramund, Henrik, härroparen: hrr Ödmann, Söderman, Sellergren, Wallgren) — 22 THOMAS: *Mignon* (Mignon, Philine: fru Hellström, frk. Karlsohn; Fredrik: frk. Edström; Meister, Lothario: hrr Malm, Wallgren) — 24 ADAM: *Konung för en dag* (Nemea: frk. Lagergren, deb.; Zelida: frk. Svärdröm; Zephoris, Mossul, Kadoor: hrr Malm, Lundqvist, Sellergren) — 25 BOITO: *Mefistofeles*. — 27 BIZÉT: *Carmen* (Michaela: frk. Lykseth) — 29 BELLINI: *Norma* — (Pollion: hr Nyblom).

Djurgårdsteatern. Juni 7—12 DELLINGER: *Don Cesar*; 14—juli 31 HEINRICH REINHARDT: *Solstrålen* (Dass süsse Mädel) operett i 3 akter af Alex Landesberg och Leo Stein (Lola Winter, Lizzi, Fritz Weiringer: fru ar Meissner, André, frk. Berentz; greffe Balduin von Liebenburg, Hans, Florian Lieblich, Prosper Plevny: hrr Hagman, Schücker, Barcklind, Bergström) — Aug. 1—31 *Niniche*, komedieroperett i 3 akter af H. Hennequin och A. Millaud (grefvinnan Corniski-Niniche; fru Meissner, fru Sellery: frk. Rustan; greffe Corniski, Anatole, Gregoire: hrr Eliason, Bror Olsson, Alb. Ranft).

Vasa-teatern. Aug. 16—23 *Solstrålen*. — 24—31 LECOCQ: *Mamsell Angot*.

Katarina kyrka. Juni 28 Matiné af LUNDS STUDENTSÄNGFÖRENING. Dirigent: kapellmästare Alfr. Berg. Biträdande: operasångaren John Forsell.

Med undantag af »Possen»-teatrarna vid Djurgårdsslätten, Kristallsalongens och Alhambras, har den gamla Djurgårdsteatern varit den enda sommar-teatern för hufvudstaden. Den regniga sommaren har gjort att denna teater varit mycket besökt och »Solstrålen» där har uthålligt lifvat publiken, så att denna operett där gick nära ett halft hundratal gånger innan den flyttades öfver till Vasateatern. Operetten är just ej af högre ordning, hvarken till text eller musik, men af oförargligt slag. Flere lustiga scener och en musik som, ehuru ej originell, har sina goda sidor, göra att pjesen, med det goda utförande den fått, roat sin publik. Fru Meissner och fröken Berentz ha speciellt framkallat mycket bifall. Efter denna har »Niniche» visat sig lockande. Fru Meissner i titelrollen och herr Eliason såsom greffe Corniski ha gjort stor lycka i sina partier. Att ytterligare tala om hr

Ranfts teatrar, har Vasateatern redan öppnat sina portar, såsom ofvan synes. Med »Mamsell Angot» på denna scen ha vi emellertid ännu icke hunnit göra bekantskap.

Kgl. teatern började några dagar senare sitt spelår, då Bellinis »Norma» inledde detsamma. För öfrigt har, efter hvad man ser, och naturligt nog i början af terminen, ingen nyhet ännu där förekommit, endast rollförändringar och debuter.

En enda större konsert har under sommaren förekommit, nämligen Lunds studentsångförenings d. 28 juni i Katarina kyrka. Kören bestod af 30 man, väl inöfvad och med goda röster. Af programmet må framhållas Reissigers »En sangers bön», Körlings ballad »Sten Sture» samt Griegs »Den store hvide Flok», slutnumren i hvardera afdelningen, med hr John Forsell såsom solist i dessa sangers baryton-parti. En nyhet var anförarens, dr Bergs, 5-stämmiga kör »Aftonen». Sångerna mottogos med bifall och hr Forsell blef särskildt hyllad, men publiken var fåtaligare än man kunnat vänta. På Hasselbacken har Allmänna Sångföreningen konserterat såsom vanligt denna tiden.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. Teatern, som den 6 juni gaf sin sista föreställning för spelåret 1901—1902, har under detsamma gifvit 241 ordinarie föreställningar, däraf 4 symfonikonsorter — af hvilka förste hofkapellmästare Conrad Nordqvist dirigerat 2 och hofkapellmästare Richard Henneberg 2 — samt 2 konsorter under anförande af d:r Hans Richter och 2 konsorter med biträde af violinisten professor Emile Sauret. Dessutom har gifvits en konsert af Brüsselstråkkvartetten och en konsert af Leipzigs filharmoniska orkester, under anförande af kapellmästare Hans Windenstein, hvarjämte konsertmatinéer gifvits af den finska studentkören M. M. samt af fröknarna Rose Relda och Marta Sandal. Bland teaterns ordinarie föreställningar ingå 8 matinéer.

Abonnemang har äfven under den gångna säsongen varit anordnad en gång i veckan, tillsammans 30 föreställningar, hvarförutom åtskilliga platser abonnerats för samtliga föreställningar.

Under den tilländalupna spelterminen, omfattande tiden 15 augusti 1901 (då operan »Oberon» uppfördes för 100:e gången härstädes) — 6 juni 1902, ha uppförts 38 operor, 3 baletter samt folkskådespelet »Värmländingarne».

Bland dessa operor voro följande ej förut här uppförda: »Rhenguldet»,

»Bohème» och »Valborgsmässa». Nyinstuderade voro »Ernani», »Norma», »Muraren», »Lalla Rookh» och »Jolantha».

Såsom gäster ha uppträdt miss Minnie Tracey i titelpartiet i »Aida» och som Valentine i »Hugenotterna», mademoiselle Rose Relda i titelpartiet i »Lakmé» samt hr Fritz Friedrichs som Beckmesser i »Mästersångarne i Nürnberg» och Alberik i »Rhenguldet». Dessutom har hr Axel Nordqvist utfört Don José i »Carmen», titelpartiet i »Faust» och Siegmund i »Valkyrian».

Årets debutanter uppgå till jämt ett dussin, hvaraf nio voro damer. Tre af dessa äro engagerade vid Operan.

Recettföreställningar ha gifvits till förmån för k. teaternas och k. hofkapellet pensionsinrättningar.

Teaterns repetitioner för innevarande speltermin togo sin början vid midten af augusti.

Operasångaren John Forsell är fast engagerad vid operan under vintersäsongen för fem månader med skyldighet att uppträda 10 gånger i månaden. Likaså är tenorsångaren Ax. Nordqvist nyengagerad. Däremot har operan mistat hr Bratbost, fröken Hallgren och fru Afzelius.

Hofkapellet har gjort en stor förlust med mistandet af sina båda konsertmästare, violinisterna Tor Aulin och Lars Zetterqvist. Den förre behöfver såsom dirigent för den nya konsertföreningen ägna sin tid åt denna. Hr Zetterqvist lär ha afgått emedan teaterstyrelsen afslagit hans begäran om löneförhöjning. En sådan synes dock väl förtjänt med afseende på hr Z:s långvariga tjänstgöring och stora konstnärlighet. Måhända dock att hr Z. kan återvinnas till hofkapellet, där han nu synes nästan omistlig.

En ung hr Emil Stiebel, elev af Günther, Bratt m. fl. lär under denna månad skola debutera på operascenen såsom Leporello i Don Juan.

Af nyheter för Kgl. teatern väntas under hösten Saint-Saëns' »Simson och Dalila», hvarefter Wagners »Siegfried» torde komma att inöfvas.

Till operans föreställningar äro fortfarande att tillgå biljettkuponger med någon rabatt å de ordinarie biljettpreisen. Kuponghäften om 28 st. gällande till parkett och 25 st. till 1:a raden kosta 100 kr. och säljas å operans kansli hvardagar kl. 1—4 e. m.

Djurgårdsteatern började sina föreställningar i sommar med operetten »Solstrålen» den 14 juni, första gången till förmån för de nödlidande på Martinique. Denna operett höll sig uppe till sista dagen af augusti, då den efterföljdes af »Niniche», som ännu spelas.

Vasateatern började sitt nya spelår den 16 aug. efter en genomgående

reparation. Hr Ranft flyttade då »Solstrålen» från Djurgården till Vasagatan och har från den 24 aug. där efter uppfört »Mamsell Angot», det nya namnet på Lecocqs gamla bekanta operett »Madame Angots dotter».

Olympia-teatern öppnar snart sina portar. Den forna cirkusbyggnaden har genomgått en grundlig förvandling. Fru Anna Pettersson-Norrie lär vara engagerad för gästspel här i september och oktober samt i april och maj nästa år. Hennes första rol blir titelpartiet i operetten »Divan».

Södra teatern börjar säsongen först d. 1 oktober. På dess repertoar står bl. a. sensationsstycket »Doktor Nicola» af Guy Boothby.

Våra större musikskolor börja åter sin verksamhet, efter sommarferierna, vid midten af denna månad. Om tiden därför m. m. i Rich. Anderssons »Musikskola», fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds »Musikinstitut» och fröken Hedvig Svenssons »Musikskola» upplysa annonserna å sista sidan.

Sommarkonsorter i landsorten. Af sådana, som kommit till vår kännedom må följande nämnas. I början af sommaren gjorde våra operaartister fru Anna Hellström och Arvid Ödmann en mycket framgångsrik konserttur, hufvudsakligen omfattande städer i mellersta Sverige. Konserterna gäfvos i kyrkorna och med biträde af pianisten fröken Märtha Ohlson. — I Marstrand, där fru Wilma Neruda-Hallé och hennes broder prof. Franz Neruda vistats under sommaren, ha dessa eminenta konstnärer konserterat liksom äfven i Lysekil. I Marstrand, vårt lands fashionablaste badort, af konungen årligen besökt i augusti månad, ha fru Davida Afzelius och fru Axeline Mraz från Göteborg gifvit en kyrkkonsert. Äfven Neumannska kapellet har där gifvit en af konungen besökt konsert — I Borgholm, där kammarmusikus, violoncellisten Anton Andersen med familj uppehållit sig i sommar, gafs i början af augusti en konsert, vid hvilken hans båda döttrar Astri och Ingegerd medverkade. Fröken Astri A., bekant pianist, lät bl. a. höra Liszts 12:e Rhapsodi och utförde musikpartiet i Björnson-Griegs »Bergliot», som framsades af fröken Ingrid A. — På Dalarö gafs en talrikt besökt konsert å hotellets stora sal af barytonsångaren C. Ax. Holmquist, biträdd af violoncellisten Bror Pettersson och fröken Märtha Ohlson. Programmet var väl valdt och såväl konsertgifvaren som den unge talangfulle violoncellisten vunno lifligt bifall. — I Norrköping har Stockholms Allmänna sångförening gifvit konsert med biträde af operasångaren Åke Wallgren som solist. — Vid en

välgörenhetskonsert i Hjo, där Arvid Ödmann slog sig ned efter den nämnda konsertturnén, medverkade den firade sångaren, och bland andra deltagande nämnes den talangfulle sångaren till luta, ingenjör Wawrinsky från Stockholm.

I utlandet konserterande svenskar. I Tivoli konsertsalong vid Köpenhamn har fru Carolina Östberg uppträdd på en konsert och särskildt med Casta diva-arian ur »Norma» hänfört publiken.

Vid den stora tyska badorten Nordney vid Nordsjön har operasångerskan Liva Edström i midten af augusti konserterat och var då föremål för rikt bifall och många framropningar. — Den i Stockholm bekante sångaren, doktor Gillis Bratt, gaf äfven därstädes en konsert med biträde af det 60 man starka kurkapellet och tillvann sig mycket bifall.

Sigrid Arnoldson avslutade d. 17 juni såsom Mignon sitt gästspel på Opéra Comique i Paris under rika hyllningar. Som bevis på hur hon där var uppburen kan nämnas, att teatern d. 24 maj vid hennes uppträdande hade den största inkomsten (9,756 fres) sedan den nya teatern öppnades. Hon begaf sig sedan till London för att där uppträda under de tillämnade kröningshögtidligheterna. Fru Arnoldson kommer i nästa månad att uppträda som gäst å vår kgl. opera, där hon ej låtit höra sig sedan 1897, då hon hitkom i september för att illustrera festerna vid kungajubileet och 1 nov. slutade detta gästspel såsom Julia i »Romeo och Julia». Den i utlandet så firade divan har sålunda icke förr sjungit på vår nya operascen.

Kristina Nilsson, grefvinnan Casa de Miranda, anlände d. 6 aug. till Malmö för att äfven i år tillbringa en tid af sommaren på Gårdsby hos sin brorson häradsbörj J. Nilsson. Hennes födelsedag d. 20 aug. firades då inom familjekretsen tillsammans med en syster, bröder och syskonbarn. »Värends dansgille» uppvaktade den världsberömda Värendsdottern dagen till ära, och denna firades för öfrigt med flaggning, äreportar, fyrverkeri och fest för egendomens folk. Lyckönskningar från in- och utlandet anlände i mängd under dagens lopp.

Ett tjugufemårsjubileum firades här d. 28 juli af fröken Sofia Gumælius med anledning af att den af henne grundade »S. Gumælii annonsbyrå» då existerat ett kvartsekel. Ett särdeles prydligt häfte »Annonsören n:r 1—1902» utkom vid tillfället. Detta, som inledes med en historik öfver annonsbyrå, är illustrerad med en mängd fina vyer från byråns lokaler etc. Å en af dem synes fröken Gu-

mælius själf sittande vid sitt skrifbord. Med anledning af dagens betydelse gaf fröken Gumælius på Hasselbacken en stor middag för talrikt inbjudna gäster, tidningsutgivare i Stockholm och landsorten m. fl. I de tal som höllas vid festmiddagen framhölls den energi och de stora förtjänster fröken Gumælius lagt i dagen vid bildandet och ledningen af denna stora och ansedda annonsbyrå.

Operasångaren Herman Brag, sedan några år, som bekant, engagerad vid Dresden-operan, har jämte sin fru, född Moritz, som äfven förr tillhört vår opera, gästade Stockholm under sommaren.

Kompositören Ruben Liljefors, som i början af året valdes till Upsala studentkårs sånganförare, har lämnat denna befattning för att flytta till Göteborg, där han öfvertager dirigentskapet af Göta Par Brikoles sångkör, och där han påräknar ett större fält för sin musikaliska verksamhet. En afskedsfest gafs nyligen för honom af sångsällskapet O. D. i Upsala med anledning af hans bortflyttning därifrån.

Svenska musiksällskap i Danmark. Den lundensiska studentkör, som denna sommar konserterat i Stockholm och flerstädes i Sverige, gaf i början af augusti konserter i Danmark, den första i Marienlyst, med biträde af hr John Forsell. Körens turné i år lär ha inbringat bortåt 6,000 kronor netto, hvilka som gåfva tillfalla akademiska föreningens byggnadsfond.

Helsingborgs kvartettsångsällskap gaf d. 14 aug. en konsert i Marienlyst under ledning af sin dirigent hr Gösta Boheman. Sällskapet utgjorde en kör af 30 man med utmärkta röster; — ledaren är mycket noggrann i valet af sådana. Den väl sammanstungna körens prestationer få mycket beröm i danska tidningar, och såsom barytonsolist gjorde hr Lindblad stor lycka. Programmet var också väl valdt.

Från andra land.

Paris. Stora operan ämnar under denna säsong af nyheter bl. a. upptaga »Le jongleur de Notre dame» af Massenet, »La Carmélite» af Reynold Hahn, »Titania» af Georges Hue, »Mugette» af Missa, »La raine Fiamette» af Xavier Leroux, »Les pêcheurs de Saint Jean» af Widor, »L'Encorcelé» af Lazzari, »Circe» af Hillemaacher. Knappast torde dock alla dessa komma fram.

Festspelen i Bayreuth, hvilka började med »Flygande Holländaren» d. 22 juli, afslötos d. 20 aug. med »Parsifal». Vi torde få återkomma till närmare betraktande af dem.

Berlineroperans redogörelse för förra säsongen visar att de operor som givits största antalet gånger voro Le-cocqs »Madame Angot» (som hänförts till operorna) och Saint-Saëns' »Simson och Delila», af hvilka den förra upplefvat 47, den senare 28 föreställningar. Närmast komma »Cavalleria» med 15 och »Lohengrin» med 14 representationer.

Operettnytt. Första nyheten under stundande säsong på Carltheater i Wien blir »Baby» af Richard Heuberger. Den bekante pianisten Alfred Grünfeld har skrivit en operett »Der Herr onkel», som kommer att gifvas på Theater an der Wien.

Dödsfall.

Gardt, Gustaf Adolf, skådespelare och sångare, † härst. 19 juni, 58 år. G. började sin teaterbana hos Selinder på gamla Ladugårdslands-teatern och har sedan varit fästad vid flera operettscener i Stockholm och äfven i Göteborg samt i landsorten.

Hofmann, Heinrich, Karl Joh., komponist, f. 13 jan. 1842 i Berlin, † 10 juli i Gr. Tabarz. Han studerade musik vid Kullaks konservatorium, gaf till 1873 privat undervisning och ägnade sig sedan åt komposition samt blef en betydande tonsättare. 1882 blef han medlem af k. konstakademien. Sin första större framgång såsom tonsättare vann han med »Ungarische Suite» och »Frithjof-Symfoni». Af hans talrika verk, som mindre röja originell begåfning än sinne för klangskönhet, må särdeles nämnas de fyrehändiga pianostyckena »Italienische Liebesnovelle» (äfven för violin o. piano). »Liebesfrühling», »Trompeter von Säckingen», »Eckehard», »Steppenbilder», »Aus meinem Tagebuch» etc. Vidare har man af honom flera körverk: »Nornengesang», »Die schöne Melusine», »Aschenbrödel», »Editha», »Nornengesang» (för solo, fruntimmerskör och ork) m. fl. körer med solo; pianostycken, sånger, duetter, kammarmusik och operor.

Den första af dessa var »Cartouche» (1869) och sedan följde »Der Matador» och »Armin» (1872), »Annen von Tharau» (1878), »Wilhelm von Oranien» (1882) och »Donna Diana» (1886).

Tillkännagifvande.

Efter tidningens vanliga sommaruppehåll under »den döda säsongen» kommer *Svensk Musiktidning* att med denna månad utgifvas som förut med två nummer i månaden.

Kungliga Musikkonservatoriet i Leipzig.

Antagningspröfningen eger rum *Tisdag, Onsdag och Torsdag den 23, 24 och 25 september 1902* förmiddagen kl. 9 till 12. De som söka att varda antagna skola personligen anmäla sig på konservatoriets byrå *den 22 september*. Undervisningen omfattar hela musikens teori och instrumentalmusik, sång och opera, kammar-, orkester- och kyrklig musik samt musikhistoria.

Såsom lärare medverka bland andra herrar prof. **Herrman**, prof. **Klengel**, kapellmästare **Sitt**, Gewandhaus' organist **Homeyer**, konsertermästare **Hilf**, **Alfred Reisenauer**, **Emil Pinks**, **Stephan Krehl** o. s. v.

Prospekt på tyska, engelska och franska utlemnas gratis.

Leipzig i Juni 1902.

Direktionen för Kungl. Musikkonservatoriet

D:r RÖNTSCH.

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Höstterminen börjar den 15 September.

Anmälningstid: den 11, 12 och 13 Sept. kl. $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 3 samt $\frac{1}{2}$ 6— $\frac{1}{2}$ 7 e. m. Efter den 15 Sept. anmälningstid Måndagar och Torsdagar kl. $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 2. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Hedvig Svensons Musikskola.

Höstterminen börjar Lördagen den 20 September 1902.

Anmälningar mottagas alla dagar från den 15 till den 20 September kl. 2—4 och 5—6 e. m. Efter den 20 September ordinarie mottagningar Tisdagar och Fredagar kl. 2—3 e. m.

Prospekt tillhandahållas.

Hedvig Svenson,

Storgatan 46, 2 tr. Tel. Östermalm 34 28.

Richard Anderssons Musikskola.

Höstterminen börjar den 20 Sept. Anmälningstid: Tisdagen den 16 och Onsdagen den 17 Sept. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. 2—3 e. m. alla dagar från och med den 20 Sept. Richard Anderssons mottagning: Onsdagar och Lördagar kl. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder, Östermalm samt öfre Norrmalm.

(G. 127950.)

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade
instrument ta-
gas i utbyte.
Bekväma afbe-
telningsvillkor.

Den enda svenska Pianofabrik, som vid
mångfaldiga täflingar alltid erhållit hög-
sta priset.

Talrika intyg från
framstående
musici och
konstnärer.

GULD MEDALJ

»för utmärkta flyglar och pianos»

Göteborg 1891 Malmö 1896
Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker
Inalles 21 första pris

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin
tillverkning af

Orglar för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaftenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

Önskas

en skicklig **Orgelstämmare**. Svar till »L. J.» under adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm.

(G. 2760.)

Sällskapet för svenska Kvartettsångens befrämjande.

Deltagarne i den af Sällskapet år 1901 anordnade pristäflan underrättas härigenom att sällskapet på förslag af prisnämnden tilldelat fyra tredje pris till herrar **G. Norén** för »Lofsång», **E. Ellberg** för »Stjärnfallet» och »Vikingasång», **J. Wibergh** för »Budkaffesång» samt **Ivar Widén** för »En visa»

Öfriga täflande torde låta afhenta de inlemnade kompositionerna i Abr. Lundquists Hofmusikhandel, Malmorgsgatan 8 i Stockholm innan den 1 nästkommande Oktober efter hvilken tid sällskapet fritager sig från allt ansvar för nämnda kompositioner.

Stockholm i Juni 1902.

Styrelsen.

(S. T. A. 107237.)

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmonier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepöt för Blåthners och Rönischs verldsberömda Flyglar och Pianinos.

Konsertflygel.

Begagnad konsertflygel, förstklassigt fabrikat, stor ton, väl vårdad, 2,60 mtr lång, säljes nu genast till billigt pris. Eventuellt tages ett pianino i utbyte för en del af betalningen.

Thilo Stamm.
Örebro.

Innehåll: Johan Svendsen (med porträtt). — Något om pianistisk salongsmusik II. — Musikkref från Tyskland af Anteros. — Senaste musiksäsongen i Dresden, af G. W. — Musikpress och litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från andra land. — Tillkännagifvande. — Dödsfall. — Annonser.